

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 139/2026-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Geis SK s.r.o.**, Trňanská 6, Zvolen, IČO 31 324 428, zastúpenej Advokátska kancelária GABE – BB, s.r.o., Profesora Sáru 3873/44, Banská Bystrica, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 60Cb/4/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 60Cb/4/2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 60Cb/4/2023 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadost'učinenie **1 500 eur**, ktoré **je** jej Okresný súd Trnava **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 139/2026-16 z 26. februára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručenu mu 3. februára 2026, ktorou sa domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 60Cb/4/2023 (ďalej len „napadnuté konanie“). Tiež žiada prikázať okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, priznať jej primerané finančné zadostučinenie 2 500 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a ostatného spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom doručeným okresnému súdu 23. januára 2023 domáhala vydania európskeho platobného rozkazu, ktorým by súd uložil povinnosť žalovanému so sídlom v Cyperskej republike zaplatiť jej 2 310,66 eur s príslušenstvom z titulu odplaty za obstaranie prepravy. Žalovanú pohľadávku uplatnila prostredníctvom tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky (tlačivo A) v súlade s čl. 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“). V zmysle čl. 5 ods. 1 nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomné. Citujúc jednotlivé ustanovenia nariadenia, sťažovateľka poukazuje na to, že účelom napadnutého konania je čo najrýchlejšie a najefektívnejšie uplatnenie pohľadávky (a rozhodnutie o nej), ktorá patrí do pôsobnosti nariadenia. V pomerne krátkych lehotách [zaslanie žalobného návrhu žalovanému (resp. odporcovi) do 14 dní] a následne po zaujatí stanoviska žalovaným (resp. odporcom) má súd povinnosť rozhodnúť vo veci samej rozsudkom do 30 dní alebo v danej lehote uskutočniť iné úkony (vyžiadanie ďalších podrobností týkajúcich sa uplatnenej pohľadávky alebo nariadenie pojednávania). Keďže okresný súd nepostupoval v časovom rámci predpokladanom nariadením, sťažovateľka mu 15. augusta 2023 doručila žiadosť o vydanie rozhodnutia, na ktorú jej okresný súd neodpovedal.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta, že aj napriek skutočnosti, že od podania žalobného návrhu ku dňu podania ústavnej sťažnosti uplynuli viac ako 3 roky, okresný súd nerozhodol vo veci samej, hoci rozhodnutiu nebránila a ani nebráni žiadna prekážka. Uvedeným postupom okresného súdu je podľa jej názoru sťažovateľka vystavená pretrvávajúcemu stavu právnej neistoty, pričom riešenie otázky exekučného titulu je stále oddialené. Vec nie je podľa nej právne ani skutkovo zložitá, ide o uplatnenie pohľadávky z titulu neuhradených faktúr za poskytnuté zasielateľské služby na základe zasielateľskej zmluvy. Ona sama svojím správaním k dĺžke napadnutého konania neprispela, naopak, o vec sa aktívne zaujímal. Okresný súd tak svojou nečinnosťou spôsobil vznik zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, čím boli porušené sťažovateľkou označené práva.

III.

Vyjadrenie okresného súdu

4. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/154/2026 z 18. februára 2026, o ktoré ho ústavný súd požiadal v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti o vyjadrenie sa k jej obsahu (§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde), uvedúc chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní, bol toho názoru, že vec nevykazuje výrazné znaky faktickej či právnej zložitosti, avšak tento typ konania netvorí súčasť bežnej agendy súdov, vyžaduje sa špecifický postup spojený s doručovaním písomností, ktorý môže mať vplyv na dĺžku konania. Skutočnosť, že vec dosiaľ nebola rozhodnutá, možno pripísať tomu, že nejde o bežnú agendu súdov, a potrebe vybavovania ďalších spisov v senáte, v ktorých bolo potrebné vykonávať úkony. Po doručení odpovede od vykonávajúceho orgánu (Městský soud v Brně) súd v nadväznosti na obsah odpovede vo veci bezodkladne bude postupovať v zmysle čl. 7 nariadenia. Okresný súd nesúhlasil s priznaním finančného zadosťučinenia požadovaného sťažovateľkou, keďže s ohľadom na okolnosti prípadu na to nie je relevantný dôvod, navrhovaná výška (2 500 eur) je neprimeraná, poukázal pritom aj na nepomer požadovaného finančného zadosťučinenia s vymáhanou sumou v súdnom konaní (2 310,66 eur), teda „primerané“ finančné zadosťučinenie je žiadané vo výške dokonca prevyšujúcej vymáhanú sumu.

5. Ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné zasielať vyjadrenie okresného súdu sťažovateľke na repliku, keďže nevedlo k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Pretože na základe podaní účastníkov konania a obsahu spisového materiálu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, ústavný súd upustil od ústneho pojednávania (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07), ako aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) – napr. Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00, zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup

samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

9. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom konania je zaplatenie peňažnej sumy na základe európskeho platobného rozkazu, čo napriek námietke okresného súdu spadá pod bežnú agendu všeobecných súdov. Hoci žalovaná obchodná spoločnosť má sídlo v Cyperskej republike, vec nevykazuje skutkovú či právnu zložitosť.

10. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným priet'ahom.

11. Pokiaľ ide o samotný postup okresného súdu, ústavný súd tento vyhodnotil ako poznačený nečinnosťou, ako aj nesústreďenou činnosťou vyplývajúcou zjavne z nie dostatočnej znalosti postupu podľa nariadenia (bod 4 odôvodnenia tohto nálezu) a tiež § 269 až § 272 Civilného sporového poriadku (k tomu aj ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022. s. 1110 – 1117.). Po podaní návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu doručeného okresnému súdu 24. januára 2023, zaplatení súdneho poplatku a zaslania tlačiva C odporcovi (22. augusta 2023) zostal okresný súd viac ako dva roky nečinný. Až 31. októbra 2025 požiadal vykonávajúci orgán Městský soud v Brně o doručenie písomnosti v zmysle nariadenia a 12. februára 2026 ho požiadal o informáciu o stave konania, najmä o tom, či žaloba bola doručená žalovanej. Z obsahu spisového materiálu ďalší úkon okresného súdu nevyplýva, čím jeho nečinnosť, resp. sporadická činnosť od zaplatenia súdneho poplatku za návrh do podania ústavnej sťažnosti v podstate trvá tri roky.

12. V konklúzii uvedeného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné priet'ahy, ktorými došlo k porušeniu označeného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

13. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu). V tejto súvislosti dáva zároveň okresnému súdu do pozornosti, že príkaz ústavného súdu všeobecnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov nemá charakter odporúčania. Nerešpektovanie takéhoto príkazu spôsobuje ujmu nielen samotnej sťažovateľke, ale aj spochybňuje dôveru verejnosti v súdny systém a vo výkon spravodlivosti (I. ÚS 92/2022, č. 16/2022 ZNaU).

14. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie finančného zadosťučinenia 2 500 eur, dôvodiac, že predmetné konanie trvá 9-násobne dlhšie, ako by trvalo v prípade, ak by boli rešpektované zákonné lehoty v zmysle nariadenia (konanie trvá viac ako 36 mesiacov namiesto 4 mesiacov v zmysle nariadenia). Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie

ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

15. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd v súlade s judikatúrou ESĽP vychádzal zo zásad spravodlivosti a, zohľadniac konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predmet posudzovaného konania, jeho dĺžku mnohonásobne prekračujúcu účel konania na základe vydania európskeho platobného rozkazu, ako aj povahu a význam dotknutých práv, považoval za spravodlivé a postačujúce v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) v spojení s § 135 zákona o ústavnom súde priznať sťažovateľke 1 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovieť (bod 5 výroku tohto nálezu), keď je potrebné zobrať do úvahy, že sťažovateľka si v napadnutom konaní uplatňuje peňažný nárok 2 310,66 eur a že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, a nie získanie majetkového prospechu.

VI.

Trovy konania

16. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 73 zákona o ústavnom súde o náhrade trov konania, pričom jej sumu určil podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), vychádzajúc zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 15,86 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

17. Sťažovateľke priznal náhradu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2026 (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) sumu 824,72 eur a daň z pridanej hodnoty podľa § 18 ods. 3 vyhlášky vo výške 189,72 eur. Ústavný súd sťažovateľke priznal náhradu trov konania v celkovej výške 1 014,41 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu